

Zabeležka sestanka SOEK-SDP dne 19.10.2022

Sklicatelj: SDP na predlog SOEKa

Kraj in čas: Prostori SDP, Davčna 1, 19.10.2022 od 11. do 12. ure

Prisotni za SDP: državna sekretarka dr. Aida Kamišalić-Latifić, vodja sektorja za elektronske komunikacije dr. Til Rozman, Tina Bizjak-Ahačič, sektor za elektronske komunikacije.

Prisotni za SOEK: Katja Mohar-Bastar GZS, Martina Denovnik-Telemach, Martina Ferjančič-T-2, Marko Stoilovski in Špela Dekleva-A-1, Mojca Štros in Maša Sbrizaj- Telekom Slovenije.

Dnevni red:

- 1. Predstavitev SOEK**
- 2. Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKom-2)**
- 3. Sistem javnega obveščanja in alarmiranja (PWS)**
- 4. AKOS - Predlog Programa dela in finančnega načrta za leto 2023 s predlogi tarif za leto 2023**
- 5. Mobilne frekvence 700MHz (motnje z Italijo)**
- 6. Elektromagnetno sevanje (EMS)**

1. Predstavitev SOEKa

Katja Mohar-Bastar, ZIT GZS, je podala uvodno predstavitev.

Sekcija operaterjev elektronskih komunikacij (SOEK) deluje v okviru Združenja za informatiko in telekomunikacije (ZIT) pri Gospodarski zbornici Slovenije (GZS). SOEK je bila ustanovljen v mesecu marcu 2013. Operaterji, člani sekcije, so največji operaterji elektronskih komunikacij v Sloveniji in svoje storitve zagotavljajo 95% uporabnikov.

Poslanstvo SOEK je podpiranje razvoja elektronskih komunikacij v Sloveniji, ter si z namenom doseganja največjih koristi za končne uporabnike, prizadeva za izboljšanje nacionalnih in evropskih regulatornih aktov na področju elektronskih komunikacij in poslovnega okolja za delovanje članov sekcije, na področjih glavnih gospodarskih dejavnosti članov sekcije.

2. Zakon o elektronskih komunikacijah (ZEKom-2)

Špela Dekleva, A-1, je povzela odprta vprašanja, ki se članom SOEK odpirajo pri pripravah na implementacijo ZEKom-2. V luči nedavno sprejetega Zakona operaterji že intenzivno preučujemo, kako se bomo prilagodili novim obveznostim. Zakon je kroven in ključni predpis za operaterje elektronskih komunikacij, sprejet pa na strateški prelomnici vseevropske transformacije družbe v digitalno, kjer zagotavljanje povezljivosti igra ključno vlogo. Implementacijsko sta zagotovo najbolj intenzivni področji Končnih uporabnikov ter Varnosti omrežij in storitev. Obe področji operaterjem prinašata največ povsem novih ureditev, ki močno odstopajo od ustaljenih procesov, kjer za področje končnih uporabnikov žal tudi ugotavljamo, da so bili nekateri naši glavni pomisleki povsem preslišani (na področju končnih uporabnikov, preprečevanja zlorab v komunikacijskem prometu, gradenj omrežij, varstva osebnih podatkov, da

izpostavimo zgolj ključne). Zakon vendarle prinaša tudi nekaj zelo pozitivnih rešitev, izpostavili bi ureditev sofinanciranja javnega alarmiranja ter možnost podaljšanja odločb o dodelitvi radijskih frekvenc. Velika pričakovanja imamo tudi glede SDP kot nosilca urejanja prostora, saj bo prihodnje obdobje investicijsko in razvojno zelo intenzivno (gradnja 5G omrežij), kjer se nadejamo maksimalne podpore države, predvsem apeliramo, da se naše finančne obveznosti (npr. do agencije) ne povečujejo brez utemeljenega razloga. Ne glede na to, pa ostaja tudi še precej drugih odprtih aktualnih vprašanj, ki terjajo velik angažma tako s na strani ministrstva, kot tudi Agencije in operaterjev. V mislih imamo predvsem ureditev uporabe radiofrekvenčnega prostora na meji z Italijo, pa tudi prihajajoče urejanje elektromagnetnih sevanj. *Predvsem bi tudi izpostavili, da operaterji svojega poslovanja ne prilagodimo zgolj ZEKom-2, pač pa tudi drugi zakonodaji. Najbolj aktualen je seveda Zakon o varstvu potrošnikov, ki terja prilagoditve v 3 mesecih. Žal operaterji nismo dobili ustrezne podpore, da bi prilagoditev potekala hkrati z ZEKom-2. Očitno je bilo, da na strani predlagatelja zakona (in poslancev) ni bilo ustreznega razumevanja našega predloga. Drugi predpis, ki bi ga izrecno izpostavili je Zakona o varstvu osebnih podatkov, ki je sicer še v parlamentarni proceduri, a je pomemben tudi v kontekstu digitalizacije ter razvoja pametnih mest. Operaterji smo podali pobudo za ustrezno prilagoditev potrebnih členov in apeliramo na SDP, da nas v teh prizadevanjih podpre, posebej tam, kjer obstaja bojazen, da predvidene neutemeljene omejitve neupravičeno in neutemeljeno omejuje razvoj novih tehnologij in storitev (še posebej to velja za razvoj storitev pametnih mest, kjer določene storitve uporabljajo prav videozaznavo in videoanalitiko).*

Til Rozman, vodja sektorja za elektronske komunikacije, je pojasnil, da ZEKom-2 AKOSu nalaga pripravo štirideset podzakonskih aktov, Službi Vlade za digitalno preobrazbo (SDP) pa deset, izmed katerih so trije take vsebine, da bi bilo pri njihovi pripravi potrebno sodelovanje SOEka.

Ti akti so naslednje uredbe Vlade RS:

- Javno obveščanje in alarmiranje preko mobilnih omrežij (PWS) : potrebno je določiti tehnične parametre (pogleda naj se avstrijski model).
- Gradnja enostavnih objektov
- Gradnja v varovalnem pasu.

SDP prosi za inpute čim prej, za PWS po možnosti do 15.11.

3. Sistem javnega obveščanja in alarmiranja (PWS)

Mojca Štros, TS, je predstavila problematiko izvajanja 201. člena ZEKom-2.

317. člen Zekom-2 določa, da izvajalci javno dostopnih mobilnih medosebnih komunikacijskih storitev na podlagi številke zagotovijo obveščanje in alarmiranje končnih uporabnikov prek javnega mobilnega omrežja v skladu z 201. členom tega zakona najkasneje eno leto po uveljavitvi tega zakona.

Rok za izdajo vseh podzakonskih aktov iz ZEKom-2 je najkasneje 6 mesecev od uveljavitve zakona. Vladna Uredba za implementacijo PWS mora tako biti izdana najkasneje do sredine aprila 2023, PWS pa na strani operaterjev zagotovljen do sredine oktobra 2023.

Operaterji, člani SOEK ponovno opozarjamo, da je za zagotovitev delovanja sistema za množično obveščanje in alarmiranje na strani operaterjev mobilnih javnih omrežij potrebno Izvesti nakup in integracijo rešitve, ki jo bo predpisala Uredba. Dobavni roki za opremo se izjemno podaljšujejo,

zato bo mogoče implementacijo PWS v zakonsko določenem roku izvesti le, če bo Uredba sprejeta nemudoma po začetku veljavnosti ZEKom-2.

SDP je 14.6.2022 na SOEK naslovil dopis, v katerem je predlagal sestanek po zaključenem usklajevanju oziroma posvetovanju med državnimi organi glede vzpostavitve sistema javnega alarmiranja in obveščanja preko javnih mobilnih omrežij in sicer predvidoma proti koncu junija. SOEK je 24.8. na SDP poslal urgenco in predlagal sestanek, na katerem naj SDP predstavi rezultate oz. dogovore, ki so bili sprejeti pri usklajevanju državnih organov v zvezi z implementacijo PWS sistema, ter predviden plan implementacije.

SDP je 1.9. 2022 odgovoril, da je Ministrica pristojna za digitalno preobrazbo Dr. Emilija Stojmenova Duh za pripravo osnutka te uredbe izdala Sklep o ustanovitvi medresorske delovne skupine za pripravo osnutka uredbe za vzpostavitev sistema javnega obveščanja in alarmiranja. Naloga medresorske delovne skupine je pripraviti osnutek te uredbe, vključno s strokovno preučitvijo in oceno možnosti, primernosti in načina upoštevanja pripomb, ki bodo v zvezi z osnutkom uredbe prejete v postopku javne obravnave in medresorskega usklajevanja. Medresorska delovna skupina naj bi trenutno preučevala dobre prakse iz tujine in pripravljala osnutek vsebine Uredbe. Pri tem naj bi ji bila v pomoč študija, ki jo je na temo PWS posredoval SOEK. Po sprejemu ZEKom-2 in ko bo medresorska delovna skupina pripravila osnutek uredbe, naj bi ga predstavili SOEKu. V kolikor bodo pri pripravi osnutka uredbe potrebovali pomoč, bodo SOEK povabili k sodelovanju.

SOEK predlaga, da se skladno s predhodnimi dogovori čim prej skliče ločen sestanek na temo PWS, na katerem naj bo prisoten tudi URSZR, glavna tema sestanka pa bi bila vsebina izvedbene uredbe, ki mora biti sprejeta čim prej po uveljavitvi ZEKom-2. Na sestanku za PWS bodo sodelovali tudi strokovnjaki vseh operaterjev, članov SOEK, SOEK ponovno ponuja strokovno pomoč pri pripravi Uredbe.

Dr. Til Rozman in Tina Bizjak-Ahačič, sta pojasnila, da medresorska delovna skupina že pripravlja predlog Uredbe, pri čemer ji je v pomoč študija, ki jo je posredoval SOEK. Prosijo še za benchmark, če operaterji z njim razpolagajo. Dogovorili smo se, da posredujemo Cullen report.

4. AKOS - Predlog Programa dela in finančnega načrta za leto 2023 s predlogi tarif za leto 2023

Operaterji vsako leto opozarjamo, na pomanjkljivosti pri transparentnosti Finančnega načrta AKOS, saj menimo, da določanje višine točke ne ustreza dejanskim stroškom iz posameznih področij, ki naj bi se financirala iz ustreznih virov. Poleg tega določanje pavšalne višine točke zgolj glede na pretekle stroške, ne pa v povezavi z dejansko planiranimi stroški za prihodnje leto, vodi v zavestno ustvarjanje rezerv, ki naj po zakonu ne bi bilo dopustno. Kljub želji AKOS, tega zakonodajalec ni spremenil v ZEKom-2.

Dr. Til Rozman je povedal, da SDP letos še ni prejel predloga v potrditev, da pa se bo seznanil s pripombami in predlogi, ki jih je posredoval SOEK. Predlagal je, da bi za primer dobre prakse pregledali PDFN Agencije za trg vrednostnih papirjev. SDP se zaveda, da financiranje najbolj vpliva na neodvisnost delovanja regulatorja.

5. Mobilne frekvence 700MHz – motnje z Italijo

Na javni dražbi za mobilne frekvence v aprilu 2021 smo operaterji, pod določili razpisne dokumentacije, pridobili frekvence, ki jih v celoti nismo mogli uporabljati. Gre za mobilne frekvence v pasu 700MHz, na katerih so bile ob meji z Italijo prisotne motnje, zaradi digitalne televizije. Na javni dražbi 2021 je država od operaterjev prejela skupaj več kot 164 milijonov EUR (od tega 31 milijonov za 700 MHz frekvence).

Dejstvo je, da smo bili operaterji člani SOEK, ki imamo 700MHz frekvence, primorani svoje načrte za izgradnjo omrežja prilagoditi in spremeniti tako, da smo se izognili obmejnemu območju z Italijo, o čemer smo Agencijo obvestili in jih pozvali k ukrepanju. Agencija je zavzela stališče, da nima nobene zakonske podlage, da bi operaterjem glede nezmožnosti uporabe mobilnih frekvenc, karkoli naredila ali povrnila nastalo škodo.

Člani SOEK pozivamo SDP, da ustrezno ukrepa in operaterjem povrne nastalo škodo v zvezi z nezmožnostjo uporabe mobilnih frekvenc ob meji z Italijo. Prav tako naj se v ZEKom-2 doda pravna podlaga, ki bo državi omogočala povrnitev škode imetnikom ODRF-jev v primeru nezmožnosti uporabe mobilnih ali drugih frekvenc.

Dr. Til Rozman je zagotovil, da bo SDP z AKOSom preučil možnosti za kompenzacijo prizadetim operaterjem.

6. Elektromagnetno sevanje (EMS)

Predstavniki SOEKa so izpostavili še področje elektromagnetnega sevanja in urejanja mejnih vrednosti, ki sicer sodi v pristojnost Ministrstva za okolje in prostor. Trenutno veljavna Uredba o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju je iz leta 2004. V letu 2017 je bil pripravljen predlog nove uredbe, ki pa ni bil sprejet. V Sloveniji so že sedaj mejne vrednosti določene strožje kot je dovoljeno s Priporočilom Sveta EU. Morebitno dodatno zniževanje obstoječih mejnih vrednosti bi pomenilo poslabšanje pokritosti z mobilnimi storitvami in zmanjšanje kakovosti delovanja storitev, znižanje dosega že zgrajena mobilna omrežja ter otežilo njihovo nadaljnjo izgradnjo, vse to pa bi imelo negativen vpliv na doseganje ciljev zagotavljanja digitalne vključenosti prebivalstva.

Operaterji zato pozivamo, da se ob morebitnih spremembah predpisov na tem področju v njihovo pripravo aktivno vključi tudi strokovnjake operaterjev mobilnih komunikacij.

